

BÁO CÁO THAM LUẬN

tại “Hội nghị hướng dẫn nghiệp vụ thanh tra; tập huấn, hướng dẫn về công tác thanh tra, kiểm tra năm 2024 của ngành Tài nguyên và Môi trường ”

Nội dung: Công tác xử lý vi phạm hành chính trong năm 2023, những thuận lợi, khó khăn; kinh nghiệm và đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả trong thời gian tới

Được sự phân công của Ban tổ chức Hội nghị, nhân dịp Hội nghị Tập huấn nghiệp vụ và triển khai công tác thanh tra, kiểm tra về tài nguyên và môi trường năm 2024, cho phép tôi được thay mặt Thanh tra Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Bạc Liêu xin trình bày báo cáo tham luận, trao đổi về ***“Công tác xử lý vi phạm hành chính trong năm 2023, những thuận lợi, khó khăn; kinh nghiệm và đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả trong thời gian tới”***.

Kính thưa Hội nghị!

Trong năm 2023, công tác thanh tra nói chung và công tác xử lý vi phạm hành chính lĩnh vực tài nguyên và môi trường nói riêng của Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Bạc Liêu tiếp tục đạt được nhiều kết quả quan trọng.

**** Về thuận lợi:***

- Thời gian qua, công tác thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính trên địa bàn luôn được các cấp ủy đảng, chính quyền, quan tâm chỉ đạo quyết liệt hơn, thường xuyên hơn, đặc biệt là tại cơ sở; về chuyên môn, nghiệp vụ được các cơ quan chuyên môn thuộc Bộ Tài nguyên và Môi trường, trong đó đặc biệt là Thanh tra Bộ đã quan tâm, hướng dẫn trong quá trình thực hiện nhiệm vụ của Sở.

- Pháp luật về XLVPHC từng bước được ban hành đồng bộ, thống nhất dễ hiểu và dễ áp dụng, được triển khai, phổ biến kịp thời và sâu rộng; Công chức làm nhiệm vụ XLVPHC được đào tạo, tập huấn hướng dẫn có trọng tâm, trọng điểm; Người dân và Doanh nghiệp có xu hướng chủ động tiếp cận pháp luật và ý thức tự giác tuân thủ pháp luật được nâng lên.

- Sự phối hợp chặt chẽ, có trách nhiệm giữa các cấp, các ngành, đặc biệt là giữa UBND các cấp với Thanh tra Sở được thực hiện ngày càng tốt hơn, phát huy hiệu quả trong quá trình XLVPHC.

- Công tác kiểm tra, giám sát đối với người có trách nhiệm XLVPHC được tăng cường. Qua đó đã kịp thời chỉ ra những ưu điểm và khuyết điểm, hướng dẫn, chấn chỉnh khắc phục những hạn chế, yếu kém và sai phạm kịp thời trong quá trình XLVPHC. Đặc biệt, từ khi Nghị định số 19/2019/NĐ-CP, quy định về xử lý kỷ luật trong thi hành pháp luật XLVPHC được ban hành và có hiệu lực thi hành, thì người có thẩm quyền XP, công chức tham mưu lập thủ tục XLVPHC đã có nhiều chuyển biến rất tích cực, nhận thức rõ ràng hơn về trách nhiệm của mình và ngày càng chuyên nghiệp hơn. *(Trong các năm 2022, 2023 Sở TNMT được Ban Nội chính Tỉnh uỷ, Sở Tư pháp,.. tiến hành nhiều cuộc kiểm tra, giám sát có nội dung XPVPHC, cũng đã đánh giá, ghi nhận những kết quả đạt được của Thanh tra Sở TN&MT tỉnh Bạc Liêu, đồng thời chỉ ra một vài hạn chế, khuyết điểm nhỏ cần chấn chỉnh, khắc phục).*

Đối với ngành TNMT, thì ĐẤT ĐAI và MÔI TRƯỜNG tiếp tục là hai lĩnh vực nhạy cảm, luôn mang tính thời sự và là lĩnh vực dễ xảy ra vi phạm hành chính nhất.. Do đó, trong những năm gần đây, cùng với sự quan tâm định hướng, hướng dẫn của Thanh tra Bộ, Thanh tra tỉnh, Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Bạc Liêu luôn xác định đây nhiệm vụ chính trị trọng tâm của ngành, trong đó có công tác thanh tra và xử lý vi phạm hành chính, được xem là một công cụ quản lý có hiệu quả nhất.

Trong năm 2023, Thanh tra Sở đã tiến hành 09 cuộc thanh, kiểm tra đối với 27 tổ chức và 01 cá nhân, ban hành 20 Kết luận. Đã ban hành 23 Quyết định xử phạt vi phạm hành chính, đối với 17 tổ chức, 08 cá nhân với tổng số tiền phạt hơn 02 tỷ đồng, áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả số tiền hơn 2 tỷ 700 triệu đồng, các Quyết định xử phạt đến nay cơ bản đã được đối tượng vi phạm chấp hành; không có trường hợp Quyết định bị khiếu nại hoặc khởi kiện tại toà án nhân dân

Tuy nhiên, bên cạnh những thuận lợi, Thanh tra Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Bạc Liêu, còn gặp một số khó khăn, vướng mắc như sau:

(1) Pháp luật về XLVPHC quy định khá khắc khe và chưa tương xứng. Nhiều quy định với khung phạt tiền rất cao đối với lĩnh vực TNMT. Rất nhiều hành vi sai phạm về mặt thủ tục *(không phép; chậm gia hạn giấy phép; không ghi sổ theo dõi; không quan trắc, giám sát định kỳ, ...)* mặc dù các hành vi này chưa có tác động đến môi trường *(chưa gây ô nhiễm)* nhưng mức phạt rất cao, từ vài chục đến vài trăm triệu. Hoặc một số quy định chưa phù hợp với thực tiễn như: quy định tiêu chuẩn về nồng độ photpho và nitơ trong nước thải của sản xuất chế biến thủy

sản (vì trong chế biến thủy sản thì chỉ số photpho và nitơ luôn luôn có trong nước thải và gần như luôn luôn vượt khi giám định mẫu, so với quy định hiện nay và mức phạt rất cao),..

Nên quá trình xử phạt đã qua, chưa nhận được sự đồng tình của Người dân và Doanh nghiệp (về hành vi sai phạm thì DN thống nhất về hành vi, nhưng mức phạt thì phản ứng, DN cho rằng mức phạt quá cao, không có khả năng tài chính để nộp phạt, nhất là trong giai đoạn hiện nay, sau dịch bệnh,.. gây khó khăn, thiệt hại quá lớn trong hoạt động SXKD của DN).

Vì vậy mà các QĐXPVPHC sau khi được triển khai, đa số các DN xin tạm hoãn, xin nộp phạt nhiều lần, ... **ảnh hưởng đến môi trường đầu tư và năng lực cạnh tranh của tỉnh.**

(2) Theo quy định pháp luật về xử lý vi phạm hành chính, thời gian lập Biên bản vi phạm hành chính là 02 ngày làm việc, kể từ ngày phát hiện hành vi; trường hợp không thuộc thẩm quyền xử phạt thì phải **chuyển ngay** đến người có thẩm quyền xử phạt **trong thời hạn 24 giờ**.

Theo quy định trên thì thời gian 24 giờ là thời hạn liên tục (cả giờ hành chính và ngoài giờ hành chính, ngày nghỉ, lễ). Tuy nhiên, trong trường hợp người có thẩm quyền lập biên bản vi phạm hành chính vào ngày nghỉ, lễ, tết thì việc chuyển biên bản và lập hồ sơ đề nghị người có thẩm quyền xử phạt sẽ gặp khó khăn, bị động, trong khi có những hành vi vi phạm nếu không lập biên bản vi phạm hành chính ngay thì việc tìm đối tượng để lập biên bản là rất khó hoặc không hợp tác.

Đồng thời trên thực tế, khi Thanh tra Sở phát hiện hành vi và tiến hành lập Biên bản vi phạm; sau đó trình hồ sơ xử phạt đến người có thẩm quyền mà cụ thể là Chủ tịch UBND tỉnh. Quy định này là chưa phù hợp về phân cấp và thứ bậc hành chính, trong khi thẩm quyền xử phạt là của Chủ tịch UBND tỉnh, nhưng hồ sơ, thủ tục xử phạt thì hoàn toàn do cơ quan chuyên môn hoặc UBND cấp dưới thiết lập hoàn chỉnh xong mà không có thời gian để báo cáo xin ý kiến đ/c Chủ tịch chỉ đạo trước khi trình.

(3) Theo quy định có 08 tình tiết giảm nhẹ. Tuy nhiên, các tình tiết giảm nhẹ phần lớn còn quy định khá chung chung, định tính và chưa có văn bản hướng dẫn cụ thể về áp dụng các tình tiết giảm nhẹ trên thực tế như: “Người vi phạm hành chính đã có hành vi ngăn chặn, làm giảm bớt hậu quả của vi phạm hoặc tự nguyện khắc phục hậu quả, bồi thường thiệt hại”; “Người vi phạm hành chính đã tự nguyện khai báo, thành thật hối lỗi; tích cực giúp đỡ cơ quan chức năng phát hiện

vi phạm hành chính, xử lý vi phạm hành chính”... Do đó, khi căn cứ các quy định nói trên, người có thẩm quyền xử phạt có tâm lý “sợ sai” nên không áp dụng cho “an toàn”, đồng thời dẫn đến tình trạng thiếu thống nhất trong việc áp dụng quy định của pháp luật.

Kính thưa Hội nghị!

Với kết quả đạt được, những thuận lợi và khó khăn nêu trên, Thanh tra Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Bạc Liêu xin đề xuất một số giải pháp, như sau:

(1) Đối với trường hợp cơ quan lập thủ tục XLVPHC không đồng thời là người xử phạt (*Chủ tịch UBND tỉnh*), cơ quan trình nên có giải pháp linh hoạt để vừa đảm bảo thời gian báo cáo, xin có ý kiến đ/c Chủ tịch UBND tỉnh chỉ đạo trước khi xác lập hồ sơ theo quy định (*Khi phát hiện VPHC hoặc có biểu hiện VPHC thì chỉ lập biên bản kiểm tra, trong biên bản không được xác định cụ thể hành vi; Sau khi xin ý kiến của người có thẩm quyền xong thì tiến hành các thủ tục tiếp theo*).

(2) Bộ xem xét ban hành Thông tư hướng dẫn áp dụng các tình tiết giảm nhẹ (*hoặc cả tăng nặng*) tại Điều 9 và Điều 10 của Luật Xử lý vi phạm hành chính và các Nghị định hướng dẫn theo hướng định lượng, cụ thể, tránh tâm lý “sợ sai” khi áp dụng của cán bộ thực thi pháp luật hoặc tình trạng mỗi nơi, mỗi cơ quan áp dụng một kiểu, thiếu thống nhất.

(3) Cũng như quy định về thời gian chuyển biên bản vi phạm hành chính cho người có thẩm quyền xử phạt nâng lên để cơ quan, cá nhân được giao nhiệm vụ thực thi pháp luật đủ thời gian hoàn thiện hồ sơ và chuyển cho người có thẩm quyền xử phạt.

(4) Bộ TNMT xem xét điều chỉnh 1 số thông số của quy chuẩn đối với nước thải loại hình chế biến thủy sản phù hợp với thực tiễn những vẫn đảm bảo mục tiêu kiểm soát, trên cơ sở khoa học và thực tiễn.

Trên đây là báo cáo tham luận của Thanh tra Sở TNMT tỉnh Bạc Liêu xin báo cáo đến Quý lãnh đạo và toàn thể Hội nghị!

Xin trân trọng cảm ơn Hội nghị đã lắng nghe và mong muốn nhận được nhiều ý kiến trao đổi, thảo luận và cuối cùng xin chúc sức khỏe tất các đồng chí và chúc Hội nghị thành công tốt đẹp./.